

ถาม : เหตุใดจึงจำเป็นต้องมีการคุ้มครองพันธุ์พืช ?

ตอบ : การปรับปรุงพันธุ์ที่ประสบความสำเร็จต้องใช้ทักษะและความรู้อย่างมาก นอกจากนี้ การปรับปรุงพันธุ์พืชในพื้นที่ขนาดใหญ่ที่มีขอบเขตกว้าง ต้องลงทุนด้านที่ดินจำนวนมาก อุปกรณ์พิเศษ (เช่น โรงเรือน หอเพาะเลี้ยงและห้องปฏิบัติการ) และกำลังคนที่มีทักษะทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาพันธุ์พืชให้ประสบความสำเร็จนั้นใช้เวลานาน (10 ถึง 15 ปี ในกรณีของพืชหลายชนิด) แต่เชื่อว่าพันธุ์พืชใหม่ทั้งหมดจะประสบความสำเร็จ และแม้ว่าพันธุ์จะแสดงลักษณะการปรับปรุงที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงความต้องการของตลาดอาจทำให้โอกาสในการได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนลดลง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนกับการลงทุน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปการปรับปรุงพันธุ์พืชทำให้ได้พันธุ์ที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพที่ดีขึ้นเพื่อประโยชน์ของสังคม ความพยายามในการปรับปรุงพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ยาวนาน และยั่งยืนจะคุ้มค่าก็ต่อเมื่อมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน ในการที่จะให้เกิดการคุ้มทุนของการวิจัยและพัฒนา นักปรับปรุงพันธุ์อาจขอความคุ้มครองเพื่อให้ได้สิทธิพิเศษสำหรับพันธุ์ใหม่ ในขณะเดียวกัน สายพันธุ์ใหม่ ๆ เมื่อเผยแพร่แล้ว ผู้อื่นมักจะทำซ้ำได้ง่าย นักปรับปรุงพันธุ์ผู้ริเริ่มจึงขาดโอกาสที่เป็นธรรมที่จะได้รับประโยชน์จากการลงทุนของตน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีระบบการคุ้มครองพันธุ์พืชที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักปรับปรุงพันธุ์

และสังคมโดยรวม

ถาม : ทำไมเกษตรกรและผู้ปลูกจึงต้องการพันธุ์พืชใหม่ ?

ตอบ : พืชพันธุ์ใหม่ที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น ให้ผลผลิตดีขึ้น ต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืช ทนเค็มและทนแล้ง หรือปรับตัวเข้ากับภาวะวิกฤตจากสภาพอากาศได้ดีขึ้น เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์ในการเกษตร พืชสวน และปศุสัตว์ ในขณะที่ลดแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหลือน้อยที่สุด เนื่องจากวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องของศัตรูพืชและโรคใหม่ ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและความต้องการของผู้ใช้ จึงมีความต้องการอย่างต่อเนื่องจากเกษตรกร/ผู้ปลูกพันธุ์พืชใหม่และการพัฒนาโดยนักปรับปรุงพันธุ์พืชพันธุ์ใหม่ดังกล่าว ความก้าวหน้าอย่างมหาศาลของผลผลิตทางการเกษตรในส่วนต่าง ๆ ของโลกส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับพันธุ์ที่ได้รับการปรับปรุง ร่วมกับแนวทางปฏิบัติด้านการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุง และความมั่นคงทางอาหารในอนาคตก็ขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้

ที่มาของข้อมูล :

- ❖ <https://www.upov.int/overview/en/>
- ❖ <https://www.upov.int/about/en/faq.html>

<https://www.doa.go.th/pvp/>

จัดทำและแปลโดย :

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

เลขที่ 50 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0 2940 7214

www.doa.go.th/pvp/

DOA
TOGETHER
Hearing for Changing, Acting for Moving forward

MAFF
Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries

EAPVP Forum

มารู้จัก
UPOV 1991

ชุดที่
2

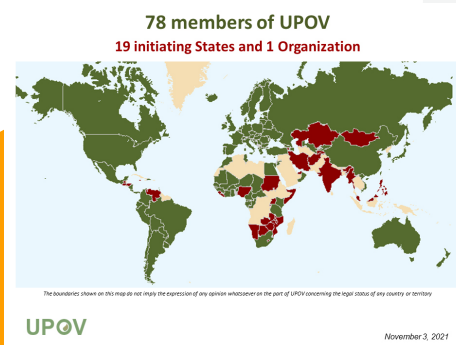
50
ปีความร่วมมือ
DOA TOGETHER

UPOV (The International Union for the Protection of New Varieties of Plants) เป็นองค์กรระหว่างประเทศ ตั้งอยู่ที่ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ก่อตั้งเมื่อปี 1961 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดย “อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่” (International Convention for the Protection of New Varieties of Plants) ที่ต่อมาได้ทำการปรับปรุงเมื่อปี 1972 1978 และ 1991

พันธกิจ UPOV “ให้และส่งเสริมระบบที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิในพืชพันธุ์ใหม่ เพื่อผลักดันการพัฒนาพืชพันธุ์ใหม่ๆ ที่ให้ประโยชน์กับสังคม”

UPOV จึงเป็นองค์กรที่ผลักดันด้านการปรับปรุงพันธุ์พืช ด้วยการให้การรับรองสิทธิแก่นักปรับปรุงพันธุ์พืช โดยการให้สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญากับนักปรับปรุงพันธุ์พืชที่มีพืชพันธุ์ใหม่

สมาชิก UPOV ประกอบด้วย 76 ประเทศ และ 2 องค์การระหว่างประเทศ โดยครอบคลุมทั้งหมด 97 ประเทศ แสดงด้วยพื้นที่สีเขียว (ข้อมูล ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2565)

UPOV ส่งเสริมด้านการปรับปรุงพันธุ์พืชแก่สมาชิก ด้วยการให้การรับรองสิทธิแก่นักปรับปรุงพันธุ์พืช โดยการให้สิทธิคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญากับนักปรับปรุงพันธุ์พืชที่มีพืชพันธุ์ใหม่ เมื่อพันธุ์ได้รับการคุ้มครองจากสิทธิของนักปรับปรุงพันธุ์พืช หากจะทำการผลิตพันธุ์เหล่านี้เพื่อการค้า จะต้องได้รับการอนุญาตจากนักปรับปรุงพันธุ์พืช สิทธินักปรับปรุงพันธุ์พืช (The Plant breeder's Rights-PBR) ออกให้โดยแต่ละประเทศสมาชิก

จากการนำระบบการคุ้มครองพันธุ์พืชของ UPOV ไปใช้สมาชิกของ UPOV พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. มีกิจกรรมการปรับปรุงพันธุ์พืชมากขึ้น
2. มีพันธุ์พืชที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ให้เลือกใช้มากขึ้น
3. มีจำนวนพันธุ์พืชใหม่ๆ เพิ่มขึ้น
4. นักปรับปรุงพันธุ์พืชมีความหลากหลายมากขึ้น (นักปรับปรุงพันธุ์พืชเอกชน นักวิจัยทดลอง)
5. จากการที่มีจำนวนพันธุ์พืชจากต่างประเทศมากขึ้น จึงเกิดการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ๆ
6. มีความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดกับต่างประเทศมากขึ้น
7. การเข้าถึงพันธุ์พืชต่างประเทศเพิ่มขึ้น ยกเว้น การปรับปรุงพันธุ์พืชในประเทศดีขึ้น

คำถามที่พบบ่อย

ถาม: ระบบ UPOV หมายความว่าเกษตรกรจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากนักปรับปรุงพันธุ์เพื่อขายผลผลิตที่เก็บเกี่ยวใช้ไหม ?

ตอบ: เกษตรกรไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากนักปรับปรุงพันธุ์เพื่อขายผลผลิตที่เก็บเกี่ยวในพันธุ์คุ้มครอง หากพวกเขาปลูกพืชโดยใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับอนุญาตจากนักปรับปรุงพันธุ์ หรือหากพวกเขาใช้เมล็ดพันธุ์จากพืชที่เก็บเกี่ยวภายใต้ข้อยกเว้นสิทธิของนักปรับปรุงพันธุ์พืชตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศนั้นๆ (ดูคำอธิบายเกี่ยวกับข้อยกเว้นสิทธิของนักปรับปรุงพันธุ์ภายใต้อนุสัญญา UPOV ปี 1991)

ถาม: ฉันสามารถใช้การคุ้มครองพันธุ์พืชเพื่อคุ้มครองสิ่งต่อไปนี้ได้หรือไม่ ?

- ลักษณะเด่น (เช่น ด้านทานโรค สีดอก)
- สารเคมีหรือสารอื่น ๆ (เช่น น้ำมัน ดีเอ็นเอ)
- เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืช (เช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

ตอบ: ไม่ได้ คำจำกัดความของ “พันธุ์” หมายถึง “กลุ่มพืช” อธิบายถึงลักษณะเฉพาะ สารเคมีหรือสารอื่น ๆ และเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชไม่ตรงกับคำจำกัดความของ “พันธุ์”